

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้เครื่องช่วยหายใจเป็นเวลานานในผู้ป่วยวิกฤตทางอายุรกรรม

FACTORS INFLUENCING PROLONGED MECHANICAL VENTILATION IN CRITICALLY- ILL MEDICAL PATIENTS

มลธิรา อุดรภูมิพิสัย 5037324 NSAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ศศิมา กุสุมา ณ อยุรยา, ปร.ค. (เภสัชศาสตรชีวภาพ),
คณินิจ พงศ์ถาวรกุล, Ph.D. (Nursing), พูนทรัพย์ วงศ์สุรเกียรติ์, พ.บ.

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทำนาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้เครื่องช่วยหายใจเป็นเวลานานในผู้ป่วยวิกฤตทางอายุรกรรมโดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีการปรับตัวของรอย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยใส่ท่อและเครื่องช่วยหายใจที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยวิกฤตอายุรกรรม หอผู้ป่วยวิกฤตระบบหัวใจ หอผู้ป่วยวิกฤตทางเดินหายใจโรงพยาบาลศิริราช และ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ระหว่างเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2552 จำนวน 120 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบบันทึกข้อมูลพื้นฐานของผู้ป่วย แบบประเมินโรคร่วม แบบประเมินความรุนแรงของการเจ็บป่วย แบบวัดการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย แบบวัดการรับรู้คุณภาพการนอนหลับ และแบบมาตรวัดความวิตกกังวล วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ป่วยโดยใช้สถิติพรรณนา วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พอยท์ไบซีเรียล วิเคราะห์อำนาจการทำนายโดยใช้สถิติการถดถอยโลจิสติกแบบเดินหน้า

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีการใส่ท่อและเครื่องช่วยหายใจเป็นเวลานานคิดเป็นร้อยละ 80.8 และพบว่าปัจจัยการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย ความวิตกกังวล โรคร่วม ความรุนแรงของการเจ็บป่วยมีความสัมพันธ์เชิงบวก กับการใช้เครื่องช่วยหายใจเป็นเวลานานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_{bp} = .402$; $r_{bp} = .512$; $r_{bp} = .352$; $r_{bp} = .629$, โดย $p < .05$) การรับรู้คุณภาพการนอนหลับมีความสัมพันธ์เชิงลบ กับการใช้เครื่องช่วยหายใจเป็นเวลานานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_{bp} = -.261$, $p < .05$) ส่วนอายุไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้เครื่องช่วยหายใจเป็นเวลานาน ($r_{bp} = .160$, $p > .05$) ความรุนแรงของการเจ็บป่วย และความวิตกกังวลสามารถร่วมกันทำนายการใช้เครื่องช่วยหายใจเป็นเวลานานในผู้ป่วยวิกฤตทาง อายุรกรรมได้ร้อยละ 79.5 (Nagelkerke $R^2 = .795$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ พยาบาลควรนำปัจจัย ความรุนแรงของการเจ็บป่วยและปัจจัยความวิตกกังวล ไปสร้างแนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อลดระยะเวลาการใช้เครื่องช่วยหายใจในผู้ป่วยวิกฤตทางอายุรกรรม

คำสำคัญ: ผู้ป่วยวิกฤตทางอายุรกรรม/ ความรุนแรงของการเจ็บป่วย/ ความวิตกกังวล/ การใช้เครื่องช่วยหายใจเป็นเวลานาน

FACTORS INFLUENCING PROLONGED MECHANICAL VENTILATION IN CRITICALLY - ILL MEDICAL PATIENTS

MONTHIRA UDCHUMPISAI 5037324 NSAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SASIMA KUSUMA NA AYUTHYA, Ph.D. (BIOPHARMACEUTICAL SCIENCES), KANAUNGNIT PONGTHAVORNKAMON, Ph.D. (NURSING), PHUNSUP WONGSURAKIAT, M.D.

ABSTRACT

This correlational predictive research aimed to explore factors influencing prolonged mechanical ventilation in critically ill medical patients using the Roy Adaptation Model theory as a conceptual framework. The sample group consisted of 120 patients who had been admitted to the medical intensive care unit, coronary care unit, and respiratory care unit at Siriraj Hospital and King Chulalongkorn Memorial Hospital, Bangkok, Thailand, from July to December of 2009. Data collection was performed by using the Carlson co-morbidity index score, the Acute Physiology and Chronic Health Evaluation II (APACHE II), the perception of illness scale, the perception of quality sleep scale, and the visual analog anxiety scale. Descriptive statistics, point biserial correlations and forward elimination logistic regression were used in data analysis.

The results of the study showed that prolonged mechanically ventilated patients in the medical ICU have 80.8%, a significant and positive relationship between perception of illness, anxiety, co-morbidity, and severity of illness and prolonged mechanical ventilation (PMV) ($r_{bp} = .402$; $r_{bp} = .512$; $r_{bp} = .352$; $r_{bp} = .629$, by $p < .05$). Perception of quality sleep had a significant and negative relationship with PMV ($r_{bp} = -.261$, $p < .05$), but age and PMV were not related ($r_{bp} = .160$, $p > .05$). Finally, severity of illness and anxiety could predict PMV, accounting for 79.5% of the variance (Nagelkerke $R^2 = .795$).

Based on these findings, it is recommended that severity of illness and anxiety be included in a nursing practice guideline to reduce the length of mechanical ventilation for critically ill medical patients.

KEY WORDS: CRITICALLY ILL MEDICAL PATIENT/ SEVERITY OF ILLNESS/ ANXIETY/ PROLONGED MECHANICAL VENTILATION

144 pages